

Till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt

21 december 2023

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT 9 OCH 11 KAP. MILJÖBALKEN

Sökande: NCC Industry AB
Org. nr 556302-3307
170 67 Solna

Ombud: Advokaterna Anders Linnerborg och Emelie Sandberg
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 4501
203 20 Malmö
e-post: anders.linnerborg@setterwalls.se,
emelie.sandberg@setterwalls.se

Saken: Ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till
täktverksamhet och därtill nödvändig vattenverksamhet på fastigheten
Gerstabergr 1:11, Södertälje kommun

Innehåll

1.	BAKGRUND.....	4
2.	YRKANDEN.....	4
3.	PRÖVNINGENS OMFATTNING OCH MARK- OCH MILJÖDOMSTOLENS BEHÖRIGHET.....	5
4.	ANSÖKANS UTFORMNING	5
5.	SAMRÅD	5
6.	FASTIGHETSFÖRHÅLLANDEN OCH RÅDIGHET.....	5
6.1	Fastigheter inom verksamhetsområdet.....	5
6.2	Fastigheter som berörs av vattenverksamheten utanför verksamhetsområdet.....	6
7.	BEHOV	6
8.	PLANERADE ÅTGÄRDER.....	6
8.1	Täktverksamheten.....	6
8.2	Vattenverksamheten.....	7
8.3	Kemikaliehantering	8
8.4	Borrning, sprängning och krossning.....	8
8.5	Transporter	8
8.6	Avbaningsmassor	8
8.7	Återvinning av icke-farligt avfall samt hantering av entreprenadberg.....	8
8.8	Anslutningsväg	9
9.	OMGIVNINGSBESKRIVNING	9
9.1	Geografisk orientering	9
9.2	Naturmiljö, växt- och djurliv.....	10
9.3	Kulturmiljö.....	11
9.4	Områdesskydd och riksintressen m.m.	11
9.5	Geologiska förhållanden	11
9.6	Hydrogeologiska förhållanden	11
9.7	Brunnar och markavvattningsföretag	12
9.8	Planförhållanden och markanvändning	12
10.	MILJÖKONSEKVENSER.....	12
10.1	Utsläpp till luft inkl. störning från ljus.....	12
10.2	Påverkan på pågående markanvändning.....	13
10.3	Påverkan på motstående intressen.....	13
10.4	Påverkan på ytvatten	13
10.5	Påverkan på grundvatten i berg och jord.....	15
10.6	Transporter	16
10.7	Buller	16
10.8	Vibrationer och luftstöt våg	17
10.9	Naturmiljö, djur- och växtliv.....	18
10.10	Rekreation och friluftsliv	20

10.11	Kulturmiljö.....	21
10.12	Landskapsbild.....	21
10.13	Resursförbrukning.....	22
10.14	Avfallshantering	22
10.15	Risk, säkerhet och yttre händelser.....	23
11.	SEVESO-VERKSAMHETEN	24
12.	EFTERBEHANDLING	24
13.	SAKÄGARE OCH SKADEERSÄTTNING.....	24
14.	VERKSAMHETENS TILLÅTLIGHET	25
14.1	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler.....	25
14.1.1	Bevisbörderegeln (2 kap. 1 § miljöbalken).....	25
14.1.2	Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken).....	25
14.1.3	Försiktighetsmått och teknikval (2 kap. 3 § miljöbalken)	26
14.1.4	Produktval (2 kap. 4 § miljöbalken).....	26
14.1.5	Hushållnings- och kretsloppsreglerna (2 kap. 5 § miljöbalken)	27
14.1.6	Val av plats (2 kap. 6 § miljöbalken).....	27
14.1.7	Skälighet (2 kap. 7 § miljöbalken)	27
14.2	Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.....	27
14.3	Tillåtlighet enligt 11 kap. miljöbalken	28
15.	FÖRSLAG TILL VILLKOR	28
16.	DELEGATION.....	30
17.	SÖKANDENS ÅTAGANDEN.....	30
18.	EKONOMISK SÄKERHET	31
19.	ÖVRIGT	31

1. BAKGRUND

- 1.1 NCC Industry AB ("Sökanden") ansöker om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken för brytning av berg i Södertälje kommun. Ansökan avser en tillståndstid till och med 31 december 2052. Då det är nödvändigt att täktverksamhet bedrivs i torrhet omfattar Sökandens ansökan även tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att leda bort inläckande grundvatten från täkten samt att anlägga en borrarad brunn för uttag av processvatten.
- 1.2 Täktverksamheten inkluderar hantering av sprängämne och innebär s.k. Sevesoverksamhet på den lägre kravnivån. Handlingsprogram bifogas ansökan i Bilaga C.

2. YRKANDEN

- 2.1 Sökanden yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar Sökanden tillstånd till täktverksamhet enligt 9 kap. miljöbalken inom fastigheten Gerstaberg 1:11, Södertälje kommun;
- (a) att till och med 31 december 2052 loss hålla 20 miljoner ton berg inom det brytområde som framgår av bifogad exploateringsplan, Bilaga A1;
 - (b) att under tillståndstiden loss hålla berg upp till en sammanlagd mängd av högst 800 000 ton årligen;
 - (c) att krossa och sortera samt bedriva alla till verksamheten i övrigt hörande åtgärder, inklusive krossning och siktning av externt bergmaterial;
 - (d) att årligen föra in, tillfälligt lagra och genom mekanisk bearbetning återvinna 100 000 ton icke-farligt avfall;
 - (e) att årligen föra in, tillfälligt lagra och genom mekanisk bearbetning återvinna normalt 100 000 ton entreprenadberg.
- 2.2 Sökanden yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar Sökanden tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken inom fastigheten Gerstaberg 1:11, Södertälje kommun;
- (a) att avsänka grundvattennivån under brytningstiden till lägsta nivå +46 meter över havet (RH 2000);
 - (b) att bortleda allt till täkten inläckande grundvatten;
 - (c) att anlägga en borrarad brunn för bortledning av dammbekämpnings- och processvatten samt
 - (d) att i övrigt anlägga och bibehålla de anläggningar, dammar, brunnar och ledningar m.m. som erfordras för vattenverksamhetens bedrivande.
- 2.3 Slutligen yrkar sökanden att mark- och miljödomstolen förordnar att
- (e) tiden för igångsättning av den miljöfarliga verksamheten bestäms till 3 år räknat från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft;

- (f) arbetstiden för vattenverksamheterna bestäms till 10 år från den dag domen vinner laga kraft;
- (g) tiden för anmälan av anspråk om ersättning för oförutsedd skada på grund av vattenverksamheten bestäms till 15 år räknat från utgången av arbetstiden;
- (h) prövningsavgiften för ansökan fastställs till 34 000 kronor samt
- (i) fastställer den ekonomiska säkerheten för fullgörande av förpliktelsen enligt detta tillstånd till 10 000 000 kronor.

3. PRÖVNINGENS OMFATTNING OCH MARK- OCH MILJÖDOMSTOLENS BEHÖRIGHET

- 3.1 Prövningen omfattar ansökan om tillstånd till täktverksamhet enligt 9 kap. miljöbalken och för verksamheten nödvändig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.
- 3.2 Enligt 11 kap. 9 b § miljöbalken ska ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. Rör ansökan även sådant ärende som annars skulle ha prövats av en förvaltningsmyndighet eller kommun får mark- och miljödomstolen pröva frågan om ärendena avser samma verksamhet. Domstolen är således behörig att pröva samtliga ansökta verksamheter i målet.

4. ANSÖKANS UTFORMNING

- 4.1 Ansökan består av denna ansökningshandling samt ett antal bilagor med underbilagor. Bilagorna utgör en integrerad del av ansökan och åberopas generellt. I den mån avvikelser förekommer mellan ansökningshandlingen och bilagorna äger ansökningshandlingen företräde.
- 4.2 Alla höjdhänvisningar i denna ansökningshandling avser höjdsystem RH2000.

5. SAMRÅD

- 5.1 Verksamheten medför enligt 6 § punkt 2 b miljöbedömningsförordningen betydande miljöpåverkan. Sökanden har därför genomfört ett avgränsningssamråd. Samråd har genomförts med myndigheter, närboende, berörda föreningar och organisationer genom utskick av brev, samrådsunderlag, möte samt kungörelse i DN och Läns Tidningen. Samrådsprocessen finns beskriven i samrådsredogörelsen, Bilaga B1.
- 5.2 Sökanden har inför framtagande av denna ansökningshandling med tillhörande bilagor tagit hänsyn till och beaktat de i samrådet inkomna synpunkterna.

6. FASTIGHETSFÖRHÅLLANDEN OCH RÅDIGHET

6.1 Fastigheter inom verksamhetsområdet

- 6.1.1 Ansökt verksamhet avses bedrivas på fastigheten Gerstaberg 1:11, Södertälje kommun. Sökanden har rådighet över området genom ingånget nyttjanderättsavtal, se Bilaga E. Nyttjanderättsavtalet avser samtliga verksamheter och gäller till och med den 31 december 2052, dvs. under hela tillståndstiden.

6.1.2 Sökanden har även rådighet för bortledandepunkten för grundvatten samt för uttag från brunn som sker på samma fastighet.

6.2 **Fastigheter som berörs av vattenverksamheten utanför verksamhetsområdet**

Sökanden har inför ansökan tagit fram ett beräknat påverkansområde för vattenverksamheten, se den hydrogeologiska utredningen i Bilaga B3.

Påverkansområdet beskriver den planerade grundvattenavsänkningen inom vilket belägna fastigheter anses berörda av vattenverksamheten enligt 9 kap. 2 § lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

7. **BEHOV**

7.1 I behovs- och lokaliseringsutredningen, Bilaga D, beskrivs regionens behov av bergmaterialet utifrån bland annat befolkningens mängd och planerade byggprojekt. Sammantaget bedöms efterfrågan vara större än utbudet från befintliga täkter, vilket medför att det föreligger ett objektivet behov av täktverksamheten.

7.2 Behovet av bergmaterial förutspås av SGU att öka, något som de även pekat ut i sin långtidsprognos. Prognosen för behovet i Stockholms län visar på en ökning från 19,1 miljoner ton mellan åren 2021-2030 till 25,3 mellan åren 2031-2050. Det föreligger således behov av ifrågavarande verksamhet i länet.

7.3 Slutsatserna i behovs- och lokaliseringsutredningen är att behovet av bergmaterial kommer att vara stort i framtiden kopplat till kommande bostads- och infrastrukturprojekt. Dessutom är ett par detaljplaner (Moraberg och Snebro) som har genererat mycket berg i området på väg att avslutas, det finns således behov av att ersätta detta berg från annat håll. Även ett flertal av de kringliggande täkterna har tillstånd som löper ut före 2030 vilket gör att behovet av nya täkter i södra Stockholm kan öka ytterligare inom en snar framtid. Det får således utifrån ovan samt Bilaga D anses visat att det finns behov av att etablera en ny täkt i området.

7.4 Det entreprenadberg som kan uppstå från stora byggprojekt inom Stockholmsområdet når inte detta område på grund av de långa transportavstånden. Vid bedömning av behov av bergtäkter i området ska hänsyn således inte tas till överskott av entreprenadberg från Stockholmsområdet.

7.5 Det kan även slutligen konstateras att Sökanden inte hade ansökt om täktverksamhet i ett område där behov inte föreligger. Ett sådant projekt hade, mot bakgrund av de mycket höga etableringskostnaderna, inte varit affärsmässigt motiverat.

8. **PLANERADE ÅTGÄRDER**

8.1 **Täktverksamheten**

8.1.1 Den ansökta verksamheten omfattar ett uttag om totalt 20 miljoner ton berg under en tillståndstid om cirka 30 år. Produktionen planeras uppgå till maximalt 800 000 ton per år. Täktverksamheten beskrivs i korthet nedan. I den tekniska beskrivningen, Bilaga A,

finns en mer utförlig och detaljerad beskrivning av samtliga moment av täktverksamheten.

- 8.1.2 Verksamheten avser täkt av berg, återvinning av externa schakt- och betongmassor, återvinning av entreprenadberg samt bortledning av grundvatten.
- 8.1.3 Täktverksamheten inkluderar avbaning av massor, borrar för sprängning, losshållning, skutknackning av stora bergblock efter sprängningar, krossning och siktning av material samt löpande interna materialtransporter och uttransporter.
- 8.1.4 Därtill kommer verksamheten inkludera mottagning, bearbetning och förädling av entreprenadberg upp till en mängd av 100 000 ton per år, om inte tillsynsmyndigheten godkänner enskilda undantag från denna mängd, samt av icke-farligt avfall upp till en mängd av 100 000 ton per år.
- 8.1.5 Normal arbetstid för täktverksamheten kommer att vara helgfria vardagar kl. 06-18. Under dessa tider kommer borrar, sprängning och skutknackning ske. Krossning och siktning kommer ske 06-22. Lastning, transport av material, återvinning och masshantering m.m. kan komma att ske även övrig tid, förutsatt att gällande bullerkrav innehålls.

8.2 Vattenverksamheten

- 8.2.1 Då täktverksamheten behöver ske i torrhet krävs att allt inläckande grundvatten till brytområdet bortleds. Bortledning av grundvatten är vattenverksamhet enligt 11 kap. 3 § 6 p. miljöbalken och tillståndspliktigt. Detta beskrivs närmare i Bilaga B (MKB). Inom ramen för verksamheten bortleds även nederbördsvatten, vilket även ingår i tillståndsansökan. Bortledning av nederbördsytvatten är dock inte vattenverksamhet och inte heller tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken. Bortledandet av nederbördsvatten regleras av ansökans allmänvillkor, men ingår i villkor om bortledning från sedimentationsdamm samt i beräknad provningsavgift.
- 8.2.2 Vid fullt utbruten täkt beräknas det inläckande grundvattnet uppgå till cirka ca 0,9 l/s räknat som årsmedelvärde. En hydrogeologisk utredning finns bifogad i Bilaga B4.
- 8.2.3 Grund- och nederbördsvatten samlas i syltan samt i en pumpgrop på täktbotten. Härifrån pumpas vattnet i slutna ledningar till sedimentationsdammarna. Från dammarna kommer vattnet avledas mot Vaskasjöarna nordost om verksamheten.
- 8.2.4 Utgående vatten från tåkten kommer att genomgå provtagning och utvärdering enligt Sökandens villkor och kontrollprogram. Sedimentationsdammarna kommer att förses med olje- och partikelavskiljande funktion.
- 8.2.5 Ansökan inkluderar även anläggande av borrar för dricks- och processvatten. Uttaget vatten kommer nyttjas för bland annat hygien och dricksvatten för personalen som arbetar i tåkten, men även för tvättning av material och dammbekämpning. Volymen för dessa ändamål är begränsad och förändrar inte det influensområde som uppstår genom täktverksamheten i övrigt.

8.3 Kemikaliehantering

- 8.3.1 Kemiska produkter som kommer användas i verksamheten utgörs bl.a. av diesel, sprängämnen samt motor- och hydrauloljor. I TB:n, samt i villkor, beskrivs hur dessa kemikalier hanteras i verksamheten.
- 8.3.2 Sprängmedlen som används är i huvudsak pumpbara och levereras som bulk i lastbil till sprängplatsen strax före laddning. Inga sprängämnen förvaras således inom verksamhetsområdet. I fordonet förvaras produkterna i åtskilda behållare som var för sig inte utgör ett funktionellt sprängmedel.
- 8.3.3 Den ansökta verksamheten kan innebära användning av mer än 10 ton, men mindre än 50 ton, sprängämne per sprängtillfälle och utgör därmed en Sevesoverksamhet enligt den lägre kravnivån, lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Ett handlingsprogram bifogas ansökan i Bilaga C.

8.4 Borring, sprängning och krossning

- 8.4.1 Borring av hål för sprängmedel sker inför sprängning. Sprängning beräknas ske vid 12 - 15 tillfällen under ett år med maxproduktion. Vid normalproduktion förväntas 5 - 10 sprängningar utföras per år. Därefter sker skutknackning av större block inför krossning och sortering av materialet.
- 8.4.2 En tydligare beskrivning av verksamheten framgår av Bilaga A (TB).

8.5 Transporter

- 8.5.1 Material lastas från upplag med hjälp av hjullastare eller liknande och transporteras från området med lastbil, med eller utan släp.
- 8.5.2 Transporter till och från tälten sker med lastbil, huvudsakligen längs med Tvetavägen (väg 515) norrut mot Södertälje. Antalet fordonsrörelser vid normala produktionsnivåer beräknas till cirka 110 per arbetsdag, samt vid maximal produktion till 280 se närmare avsnitt 9 i Bilaga A.
- 8.5.3 Transporter kommer vanligtvis ske på helgfria vardagar kl. 06-18 men även andra tider kan förekomma.

8.6 Avbaningsmassor

Inom brytområdet täcks berget mestadels av tunna jordlager (0-3 m). Verksamheten omfattar nyttiggörande av de avbaningsmassor som uppstår vid friläggande av berg inför sprängning. Avbanade massor kommer att nyttiggöras inom verksamheten som anläggningsmaterial eller till efterbehandling.

8.7 Återvinning av icke-farligt avfall samt hantering av entreprenadberg

- 8.7.1 Sökanden avser ta emot icke-farligt avfall för återvinning. Mottagna betongmassor återvinns och säljs till olika bygg- och anläggningsändamål. Återvunna jord- och schaktmassor används till externa bygg- och anläggningsprojekt samt för jordproduktion. Jord- och schaktmassor som ska återvinnas genom förädling och försäljning, samt betong-, jord- och schaktmassor som tas in på anläggningen för

återvinning för anläggningsändamål, ska klara nivåerna för känslig markanvändning enligt Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark. Bolaget har inför ansökan tagit fram en bedömning av de platsspecifika riktvärden, se Bilaga A3. Flera av parametrarna överskrider halterna för känslig markanvändning varför villkorsförslaget om att halterna ska klara nivåerna för känslig markanvändning får anses utgöra en försiktighetsåtgärd.

8.7.2 Ansökan omfattar även mottagande och förädling av entreprenadberg om maximalt 100 000 ton årligen. Bolaget har för att kunna möta efterfrågan på anläggningar för mottagande av entreprenadberg även föreslagit att tillsynsmyndigheten vid behov ska kunna godkänna mottagande av större mängd entreprenadberg. För den mängd entreprenadberg som tas emot och förädlas kommer maximal utförsel av utsprängt berg minska i motsvarande mån. De maximala utgående mängderna av berg kommer således inte att öka med anledning av mottagandet av entreprenadberg.

8.7.3 Sökanden har rutiner för kontroll av mottagna massor och entreprenadberg, se Bilaga A2. En redogörelse för mottagningskontrollen framgår även av Bilaga A (TB). Framställda produkter används som konstruktions- och fyllnadsmaterial.

8.7.4 I tåktens inledande skede kommer mottagning av externa massor främst att användas för anläggandet av anslutningsvägen, se nedan.

8.8 Anslutningsväg

8.8.1 Bolaget avser att etablera en anslutningsväg till tåkten. Anslutningsvägen mellan tåkten och allmän väg 515 kommer att vara enskild och skötas av Bolaget. Förslag på korridor för anslutningsväg framgår av figur 3.12.1 i Bilaga B (MKB).

8.8.2 Det är i dagsläget inte bestämt om anslutningsvägen kommer att asfalteras eller anläggas som en grusväg. En tänkbar åtgärd för att minimera utdrag av grus och smuts kan vara att installera en färäst några tiotal meter innan utfarten till allmän väg samt att därutöver asfaltera sträckan mellan färästen och allmän väg.

8.8.3 Anslutning av den enskilda vägen till väg 515 kommer att ske efter ansökan till Trafikverket. Trafikverket har under samrådet haft positiv inställning till det föreslagna alternativet, se trafikutredning i Bilaga B2.

9. OMGIVNINGSBESKRIVNING

9.1 Geografisk orientering

9.1.1 Planerad bergtäkt ligger ca 5 km sydväst om Södertälje, 8 km sydost om Nykvarn samt 3 km norr om Järna. De direkta omgivningarna domineras av produktionsskog. Planerat täktområde ligger inom ett höjdområde, omkring 50-75 m ö.h. Direkt söder om planerat verksamhetsområde finns åkermark och i nordost ligger två mindre sjöar. Drygt 200 m norr om planerat verksamhetsområde ligger en aktiv återvinningscentral och deponi. Sörmlandsleden löper som närmast omkring 100 m norr om planerat verksamhetsområde. Den planerade anslutningsvägen kommer att korsa Sörmlandsleden. En luftledning för el-överföring (400 kV) löper ca 250 m söder om ansökt täkt.

- 9.1.2 Närmaste bostadshus ligger ca 570 m söder om planerat verksamhetsområde (Slåbacken). Därutöver finns Lilla Römora ca 720 m väster om verksamhetsområdet. Samlad bebyggelse tillhörande Lerhaga finns omkring 900 m nordost om planerad täkt och i Kallfors drygt 900 m från tåkten i sydvästlig riktning.
- 9.1.3 Verksamheten är lokaliserad i ett skogsmarksområde med produktionsskog. Den planerade verksamheten omfattar ett verksamhetsområde på omkring 55 ha varav brytområde på omkring 44 ha. Utöver detta planeras även en ny väganslutning från tåkten till väg 515. För karta över bryt- och verksamhetsområde se ritningsbilaga M1.
- 9.2 **Naturmiljö, växt- och djurliv**
- 9.2.1 Den ansökta tåkten är belägen i ett område med få skyddade naturområden enligt miljöbalken. Närmsta formellt skyddade område är ett Natura 2000-område sydväst om sjön Lanaren, ca 2 km från planerat verksamhets- och brytområde, se figur 6.8.1 i Bilaga MKB.
- 9.2.2 Skogsstyrelsen har pekat ut värdefulla skogliga naturmiljöer i form av nyckelbiotoper, sumpskogar och områden med naturvärden. Runt om ansökt verksamhetsområdet finns några sådana objekt, framförallt sumpskog.
- 9.2.3 Bolaget har under 2022 genomfört en standardiserad naturvärdesinventering (NVI) inom ett område på omkring 125 ha som omfattar hela det ansökta verksamhetsområdet inkl. anslutningskorridoren och en buffert runt dessa, se Bilaga B6. Vid fältinventeringen identifierades totalt 14 naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet. Ett av objekten tilldelades naturvärdesklass 2, sju objekt tilldelades naturvärdesklass 3 och resterande sex tilldelades naturvärdesklass 4. I samband med inventeringen noterades sju naturvårdsarter av vilka revlumner, liljekonvalj, fiskmås och snok omfattas av fridlysningsbestämmelser, se figur 6.8.1.2 i Bilaga MKB.
- 9.2.4 Bolaget har genomfört en fladdermusinventering inför upprättande av ansökan, se Bilaga B7. Resultaten visar att området har den förväntade fladdermusfaunan som vanligen finns i liknande skogsområden med liknande förutsättningar. I norra delen är skogen mer varierad med ett flertal sumpskogar som utgörs av flerskiktade skogar med inslag av gläntor. Sannolikt har dessa miljöer en god insektsproduktion vilket gynnar fladdermössen vilket också kan utläsas ur resultaten. Även de fuktiga kantzonererna med lämnade hänsynsytor av löv på hyggena och myrmarkerna i nordöst hade stor aktivitet av fladdermöss. Den norra delen av utredningsområdet hade både fler arter, fler individer och fler antal registreringar vilket tyder på att denna del är viktigare för flera av fladdermössen än den södra delen.
- 9.2.5 Bolaget har även genomfört en fågelinventering inför upprättande av ansökan. Totalt observerades 32 fågelarter inom inventeringsområdet, varav 7 arter är upptagna i rödlistan och 1 är upptagen i fågeldirektivets bilaga 1. Av de 32 fågelarterna bedömdes 24 arter häcka inom inventeringsområdet. Fem arter betraktas endast som förbiflygande. Nattskärra är den enda art som är observerad och som antas häcka inom utredningsområdet och som upptas i fågeldirektivets bilaga 1.

- 9.2.6 Bolaget har även genomfört en groddjursinventering i småvattnet innanför planerat brytområde inför upprättande av ansökan. Sammanlagt gjordes fyra fynd av åkergroda och ett fynd av vanlig padda. Två av åkergrodorna var hanar i lekdräkt. Samtliga fynd av groddjur gjordes längs den norra stranden. Både åkergroda och vanlig padda använder troligen det aktuella vattnet för reproduktion. Inga salamandrar, fiskar eller kräftor observerades under inventeringen.

9.3 **Kulturmiljö**

Varken inom verksamhetsområdet eller utredningsområdet för anslutningsväg förekom tidigare några kända lämningar. Länsstyrelsen har dock i samrådet meddelat att ytterligare utredningar behövs för att klargöra om det trots allt finns historiska lämningar i området. Arkeologisk utredning Etapp 1 och 2 har därför utförts, se Bilaga B8. Totalt kom 39 objekt att pekats ut inom utredningsarbetet. 17 objekt erhöll nummer i Kulturmiljöregistret (KMR). Övriga objekt bedömdes som Övrig Kulturhistorisk Lämning. För tydligare beskrivning av identifierade objekt, se avsnitt 6.9 i MKB:n.

9.4 **Områdesskydd och riksintressen m.m.**

- 9.4.1 Runt Vaskasjöarna, nordost om verksamheten, gäller generellt strandskydd upp till 100 meter. Varken brytområde, verksamhetsområde eller anslutningsväg kommer att lokaliseras inom strandskyddat område.
- 9.4.2 Inga kända objekt som omfattas av det generella biotopskyddet, så som alléer, stenrosen eller stenmurar i jordbrukslandskapet, berörs av det ansökta verksamhetsområdet eller vägkorridoren.
- 9.4.3 Kustområdena och skärgården i Stockholms län är närmast liggande riksintresse för rörligt friluftsliv och återfinns ca 3,5 km sydost om ansökt täktområde. Inget riksintresse för friluftslivet förekommer inom 5 km från täktområdet.

9.5 **Geologiska förhållanden**

Berget i närheten av bergtäkten består i huvudsak av intrusiva bergarter inklusive granit. I området finns även vacka. Geologin beskrivs utförligt i den tekniska beskrivningen, Bilaga A.

9.6 **Hydrogeologiska förhållanden**

- 9.6.1 Närmaste utpekade grundvattenförekomst ligger cirka 2 km väster om täkten. Därefter finns grundvattenförekomster på ca 2,5 km avstånd mot sydväst respektive 5 km mot syd-ost. Inget av dessa områden ligger inom det vattenstråk som används för taktens utpumpade vatten. Det förekommer inga grundvattenmagasin i jord inom påverkansområdet.
- 9.6.2 En hydrogeologisk utredning bifogas i Bilaga B3 där beskrivning av verksamhetens påverkan på grundvattennivåer i jord och berg kring täkten beskrivs. Påverkansområdet, definierat som den yttre gränsen av en beräknad nivåpåverkan i jord på 0,3 meter, framgår i figur 6-6 i Bilaga B3. I området förekommer inga kända eller förmodade grävda brunnar vilket i så fall motiverar att 0,1 meters gränsen skulle vara av intresse.

9.7 **Brunnar och markavvattningsföretag**

- 9.7.1 Nedströms tälkten finns ett markavvattningsföretag, Gerstaberg. Det finns även två andra markavvattningsföretag norr om tälkten, dessa kommer emellertid inte påverkas av verksamheten och beskrivs därför inte mer i ansökan.
- 9.7.2 En figur över brunnar och uttagsmöjligheter i berg i området finns i den hydrogeologiska utredning, figur 5-3. I figuren framgår att det inte finns några brunnar i närheten av verksamhets- eller påverkansområdet.

9.8 **Planförhållanden och markanvändning**

- 9.8.1 Området är inte utpekade för särskilt ändamål i översiktsplanen. Det aktuella området är inte inom något av de fem utpekade områden i kommunen som klassats som "Större relativt opåverkade markområden".
- 9.8.2 Varken det ansökta verksamhetsområdet eller utredningskorridoren för anslutningsväg omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser.
- 9.8.3 Det förekommer inga sättningskänsliga objekt inom påverkansområdet. Markanvändningen i närområdet utgörs av produktionskog.

10. **MILJÖKONSEKVENSER**

10.1 **Utsläpp till luft inkl. störning från ljus**

- 10.1.1 Den planerade verksamheten kommer att påverka luften genom avgasutsläpp från maskinparken, interna transporter inom verksamhetsområdet och genom trafik till och från området. Utsläppen från fordon innebär utsläpp av koldioxid, kväveoxider, kolväten, partiklar, kolmonoxid och svaveloxider.
- 10.1.2 Risk för damning uppstår i samband med sprängning samt, vid torr väderlek och blåst, från upplag, materialbearbetning och transporter.
- 10.1.3 Eftersom risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för utomhusluft i princip kräver tät trafik i stadsmiljö, bedöms verksamheten inte medverka till att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft överskrids. Tillskotten av avgasutsläpp från ansökt verksamhet bedöms i sammanhanget vara så små att miljökvalitetsnormsaspekten inte är aktuell.
- 10.1.4 Bolaget har föreslagit en rad åtgärder för att minska utsläppen till luft, se avsnitt 6.4 i Bilaga MKB. Den planerade verksamhetens bidrag till luftföroreningar bedöms i sammanhanget som liten. I föreliggande fall, med vidtagna skyddsåtgärder, och med verksamhet utanför tätbebyggt område ses inga risker att djur, växter eller kulturvärden på lokal nivå skulle ta skada. Verksamhetens luftutsläpp bedöms inte heller påverka människors hälsa på lokal nivå.
- 10.1.5 Jämfört med nollalternativet bedöms den planerade verksamheten innebära obetydliga konsekvenser avseende utsläpp till luft. Nollalternativet innebär att inga täktrelaterade utsläpp uppkommer på den ansökta platsen. Däremot kommer utsläppen vid ett nollalternativ att uppstå någon annanstans eftersom samhällets behov av bergmaterial

kommer att försörjas från alternativa täkter. Detta kommer i flera fall att medföra mer utsläpp eftersom transportavstånden till avsättningsområdet sannolikt blir längre jämfört med ansökt alternativ.

- 10.1.6 Bolaget kommer, utöver de strålkastare som finns på arbetsmaskinerna, att ha ett behov av enstaka belysningspunkter för att bedriva verksamheten. Belysning kommer i förekommande fall att riktas nedåt mot mark/arbetsområden. Dock kommer ingen belysning att vara tänd (annat än t.ex. vid infartsgrinden) utanför tåktens drifttider förutom eventuell belysning som aktiveras av rörelsesensorer som en del i stölskyddssyfte. Det innebär alltså att det inte kommer att vara belyst inom verksamhetsområdet under nattetid eller helger. Det kommer inte heller att installeras några master eller andra höga objekt som omfattas av hinderbelysningskrav för luftfart.

10.2 Påverkan på pågående markanvändning

- 10.2.1 Produktionsskogen på platsen kommer försvinna allt eftersom tåktverksamheten fortskrider. Den planerade verksamheten bedöms emellertid inte leda till negativa konsekvenser för markanvändningen utanför verksamhetsområdet. Ansökan medför samtidigt positiva konsekvenser för den regionala ballastförsörjningen och den cirkulära masshanteringen.
- 10.2.2 Sammantaget och jämfört med nollalternativet bedöms ansökt verksamhet medföra små negativa konsekvenser för den pågående markanvändningen. Helt lokalt blir konsekvenserna stora eftersom markanvändning ändras helt, men i ett större perspektiv handlar det om mycket små arealer produktionsskog som kommer att påverkas. Eftersom det inte planeras för någon vattenfylld tåkt som efterbehandlingsmetod finns möjligheten att låta marken helt eller delvis återgå till skogsmark.

10.3 Påverkan på motstående intressen

- 10.3.1 Potentiella intressen som skulle kunna skadas av de förutsebara förändrade vattenförhållandena är normalt brunnar, grundvattenförekomster, grundvattenberoende ekosystem samt byggnader och anläggningar inom sättningskänslig mark.
- 10.3.2 Det som även skulle kunna påverkas av Bolagets verksamhet är de två sumpskogarna inom påverkansområdet samt markavvattningsföretaget nedströms tåkten, påverkan på dessa beskrivs nedan under avsnitt 10.4 resp. 10.5. Någon påverkan utöver dessa bedöms inte ske med anledning av ansökt verksamhet.
- 10.3.3 Slutsatsen avseende påverkan på motstående intressen är att risk för skada på sumpskogområdena bedöms vara liten samt att med en reglering av utgående vatten förväntas inte markavvattningsföretagets torrlägningsintresse påverkas negativt.

10.4 Påverkan på ytvatten

- 10.4.1 Ytvatten kan typiskt sett påverkas av tåktverksamhet med bortledning av grundvatten, i detta fall dels genom ökade flöden i berörda markavvattningsföretag, dels genom utsläpp av oönskade ämnen och koncentrationer till Vaskasjöarna och nedströms mot

kusten. Högflodesökningar hade kunnat orsaka översvämningar och erosionspåverkan. Närsalter i vattnet skulle kunna leda till övergödningseffekter och efterföljande skador på organismer och limniska samt marina miljöer.

- 10.4.2 En blandning av nederbörd och grundvatten kommer att avledas från brytområdet via en eller flera pumpgropar, sedimentationsdammar och våtmarker till Vaskasjöarna. Från den västra dammen planeras avledning att ske i ett dike som anläggs längs norra kanten av verksamhetsområdet. Från dammarna i nordost avses vattnet ledas mer direkt österut. Från Vaskasjöarna kommer avledningsstråket att vara det befintliga och mynnar efter ca 7 km rinnsträcka i Vaskhusviken som är en del av Järnafjärden se figur 6.3.1 i MKB:n. För beskrivning av de olika förutsättningarna, se avsnitt 6.3 i Bilaga MKB. Den första klassade ytvattenförekomsten som det avledda vattnet berör är kustvattnet som benämns "Näslandsfjärden".
- 10.4.3 Två sedimentationsdammar kommer att anläggas för behandling av utgående vatten från brytområdet. Sedimentationsdammarna ska ha både ett varierat djup, dvs innehålla djupområden, och växtzoner för att få en kvävereduktion och sedimentering av finpartiklar, se principskiss i figur 6.3.4 i MKB:n. Dammen kommer att dimensioneras i enlighet med vad som anges i den hydrogeologiska utredningen, Bilaga B4 till ansökan. Dammen kommer att förses med oljeavskiljande anordning vid utloppet.
- 10.4.4 Avseende fiskar är det oftast morfologiska förändringar och vandringshinder som påverkar negativt genom utsläpp i vattendrag. Täktverksamheten kommer inte att medföra någon påverkan på de naturliga vattendragen i form av muddring, dämningar eller dylikt. Det ökade flödet av ytvatten som täktens vattenverksamhet ger upphov till kan troligen vara positivt eftersom det kan ge tillskott även under årets torraste perioder när många vattendrag har problem med hel eller delvis uttorkning. Med sedimentationsdammar enligt ansökan bedöms inte heller utsläpp av suspenderat material bli något nämnvärt problem för fiskfaunan.
- 10.4.5 Rester av kvävet från sprängning kan följa med vattnet från sedimentationsdammen. Kväve kan i vissa fall bidra till övergödningseffekter, dock främst i kustvatten. Bolaget har bedömt utsläppet av kväve och dess påverkan på möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna, se avsnitt 6.3 i Bilaga MKB. Slutsatsen från bedömningen är att påverkan är försumbar och inte mätbar i vattenförekomsten.
- 10.4.6 Vad gäller påverkan på ekologiska odlingsmarker bedöms det inte finnas något skadligt i det vatten som släpps från täkten. En marginellt förhöjd kvävehalt bedöms inte skada en ekologisk odlingsmark utan snarare gynna densamma eftersom det inte får användas konstgödsel inom ekologisk odling. Ett marginellt tillskott av partiklar bedöms inte heller påverka odlingsintresset.
- 10.4.7 Förväntade och normala halter av suspenderade ämnen är 10-20 mg/l som genomsnitt i vattnet som lämnar sedimentationsdamm. Det är en normal halt för vatten från en bergtäkt som behandlats i sedimentationsdamm. Det bör även noteras att ytterligare partikelavskiljning kan ske i våtmarksområdet innan utloppet till Vaskasjöarna. Innehållet av suspenderade ämnen i utgående vatten från verksamheten bedöms få obetydliga konsekvenser för ytvatten.

- 10.4.8 Det finns alltid en mindre risk för spill och läckage av petroleumprodukter från maskinparken och transportfordon. Utsläpp upptäcks och saneras normalt direkt. Det som inte upptäcks och saneras direkt kan att nå pumpgrop(ar) och sedimentationsdamm, med goda möjligheter till uppsamling och omhändertagande innan avledning mot recipient. Därtill kommer sedimentationsdammarna vara försedda med oljeavskiljande funktion.
- 10.4.9 Provtagning och analysparametrar kommer att beskrivas i det kontrollprogram som tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten samt omfattas av villkor för verksamheten.
- 10.4.10 För att undvika en negativ påverkan och skada på nedströms system och markavvattningsföretag bör inte utflödet överstiga de naturliga högföloödena från området. Den hydrogeologiska utredningen har beräknat att det vatten som avleds från tälkten inte kommer att förändra förutsättningar för markavvattningsföretaget nedströms. Flödet ut från sedimentationsdammen är helt eller delvis pumpstyrt och inga ökade volymer leds bort vid skyfall.
- 10.4.11 Den planerade verksamheten bedöms, med de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som redovisas i ansökan och främst den hydrogeologiska utredningen, inte leda till annat än obetydliga konsekvenser för ytvattenförekomster såväl som dikningsföretag. Tillskottet av exempelvis kväve bedöms inte vara av den omfattning att det påverkar möjligheten att uppnå beslutad miljö kvalitetsnorm eller försämlra nuvarande status i Nälandsfjärden.
- 10.5 **Påverkan på grundvatten i berg och jord**
- 10.5.1 Allt inläckande grundvatten måste ledas bort för att verksamheten ska kunna bedrivas i torrhet. Bortledning av inläckande grundvatten från tälkten medför en avsänkning av grundvattnet kring tälkten.
- 10.5.2 Den beräknade grundvattenbortledningen från brytområdet när hela brytområdet brutits ut är 0,9 l/s. Till detta kommer en större andel nederbördsrelaterat vatten vilket beräknas resultera i ett sammanlagt avledningsbehov av ca 9,2 l/s (290 000 m³/år). Avledningen kommer att öka successivt allteftersom brytningen framskrider. För bild över påverkansområdet, se figur 6-6 i den hydrogeologiska utredningen Bilaga B3.
- 10.5.3 Den påverkan som skulle kunna ske med anledningen av grundvattenpåverkan omfattar påverkan på sumpskogar. För att beräkna påverkan av framtida tälktverksamhet utfördes en vattenbalansberäkning inom ramen för hydrogeologisk utredning. Modellen beräknar mindre än en meters avsänkning i grundvatten i jord inom det ena sumpskogområdet (Skogsstyrelsens benämning 84910) och upp till 3 meters avsänkning inom östra delen av det andra sumpskogområdet (benämning 84912) när hela tälkten är utbruten. Beräkningarna visar att avrinningen från sumpskogsområdena 84910 och 84912 minskar med 42% respektive 38%. Detta motsvarar ca 0,2 l/s mindre avrinning för både sumpskogsområden. Avsänkningen sker inom delar av sumpskogar närmast bergtälkten och kan medföra torrare jord inom delar av de tolkade sumpskogarna.

- 10.5.4 De eventuellt påverkade områdena är små och påverkan bedöms inte utgöra en risk för skada för hela objektet. Vattenverksamheten kan dock medföra en lokal påverkan på sumpskogarna.
- 10.5.5 Den samlade bedömningen är att grundvattenbortledningen vid fullt utbruten täkt kommer att medföra obetydliga konsekvenser. En viss förväntad påverkan på två närliggande sumpskogsområden kan uppstå men dessa har inte tilldelats någon högre klass i utförd naturvärdesinventering. Inga enskilda intressen bedöms påverkas negativt.
- 10.6 Transporter**
- 10.6.1 Transporter till och från tåkten kommer att ske med lastbil, ut till väg 515 via ny väg som anläggs efter meddelat täktillstånd. Majoriteten av transportererna kommer att gå norrut, mot Södertälje.
- 10.6.2 I den tekniska beskrivningen, bilaga A till ansökan, har antalet fordonsrörelser i planerad verksamhet vid en maximal produktion på 800 000 ton berg per år beräknats till ca 220 fordonsrörelser per arbetsdag (110 in och 110 ut). Fordonsrörelserna beräknas utifrån ett scenario där lasten i genomsnitt är 30 ton och 800 000 ton berg körs ut under 250 arbetsdagar. Vid normalproduktion på 400 000 ton berg per år uppgår antalet fordonsrörelser istället till hälften. Utöver dessa transporter skulle det kunna bli ytterligare omkring 50-60 fordonsrörelser per dag för att ta emot externa massor och entreprenadberg.
- 10.6.3 Bolaget har låtit WSP utföra en särskild trafikutredning vilken bifogas som Bilaga B2. I denna framgår att framräknad ÅDT (Årdsygnstrafik) år 2022 uppgår till drygt 4 100 fordonsrörelser. Den prognosticerade trafikökningen fram till 2040 (inkl antagandet att tåkten etableras), medför en beräknad ökning upp till totalt ca 5 200 fordonsrörelser norrut och lite drygt 5 000 åt söder. Detta baserat på normalproduktion i tåkten (400 000 ton).
- 10.6.4 Korsningen mellan väg 515 och anslutningsvägen till tåkten kommer att hållas ren och fri från lera och smuts genom Bolagets försorg.
- 10.6.5 Tåkttrafiken innebär risk för påverkan på omgivningen i form av risk för olyckor, nedsmutsning av vägar, utsläpp av avgaser, damning och buller. Bolaget är medvetet om riskerna och kommer att arbeta aktivt för att begränsa dem. Dessa konsekvenser kommer dock att begränsas genom de åtgärder som presenteras i trafikutredningen, se Bilaga B2 samt ovan under avsnitt 8.8.
- 10.6.6 Jämfört med nollalternativet innebär den planerade verksamheten, trots vidtagna skyddsåtgärder enligt stycket ovan, måttligt negativa konsekvenser avseende transporter i närområdet. Ur ett större perspektiv innebär nollalternativet i praktiken att motsvarande transportrörelser behöver ske på någon annan plats.
- 10.7 Buller**
- 10.7.1 Bolaget har låtit WSP utföra en bullerutredning av den ansökta verksamheten. Utredningen bifogas i sin helhet i Bilaga B4.

- 10.7.2 Inom verksamheten förväntas bullerkällan med högst ekvivalent ljudnivå utgöras av bergborraggregat, följt av krossverk och skutknackare. Övriga ljudkällor är siktverk samt olika fordon. Flertalet bullerkällor kommer efter en viss etableringsperiod att vara placerade på täktbotten varifrån ljudutbredningen är lägre med anledning av avskärmande bergväggar och upplag. Borrigen har identifierats som den mest betydande bullerkällan, särskilt i de fall borrning sker på översta pall.
- 10.7.3 Buller från trafiken inom verksamhetsområdet och fram till väg 515 har i aktuellt fall bedömts som del av det externa industribullet. Buller från transporter på väg 515 beräknas och bedöms som trafikbuller.
- 10.7.4 Bolaget har gjort beräkningar för olika scenarier, se avsnitt 6.7 i Bilaga MKB samt Bilaga B4. Bullerutredningen visar att det inte finns något absolut behov av att vidta särskilda skyddsåtgärder för att innehålla gällande bullerriktvärden från Naturvårdsverket.
- 10.7.5 Bolaget kommer oavsett detta att bedriva verksamheten med så liten bullerpåverkan som möjligt. Vid utbyte eller nyinvestering av maskinparken kommer bulleremissioner att vara en viktig parameter.
- 10.7.6 När det gäller trafikbuller på väg 515 finns det vid transporter till/från tälkten i framförallt norrgående riktning några bostäder lokaliserade tämligen nära vägen. För dessa har trafikbullerutredning utförts inom ramen för den allmänna bullerutredningen, se avsnitt 7.4 i Bullerutredning, Bilaga B4. Resultatet är att de dygnsekvivalenta bullernivåerna beräknas öka med knappt 1 dB vilket är en nivåförändring som inte är direkt märkbar för det mänskliga örat. De maximala nivåerna förblir oförändrade eftersom tung trafik redan förekommer på aktuell vägsträcka.
- 10.7.7 Utförda beräkningar visar att verksamheten bedöms kunna bedrivas utan att oacceptabla störningar uppstår. I enlighet med bullerutredningens förutsättningar och resultat görs den samlade bedömningen att den planerade verksamheten kommer att medföra små negativa konsekvenser avseende buller, jämfört med nollalternativet.
- 10.8 **Vibrationer och luftstötståg**
- 10.8.1 Vid ett maximalt uttag om 800 000 ton berg kommer det bli ca 12-15 sprängsalvor per år. Vid normalproduktion kommer sprängning att ske vid ca 5-10 tillfällen per år.
- 10.8.2 Bolaget har låtit Metron Miljökonsult AB utreda riskerna kopplade till vibrationer och luftstötståg i den planerade verksamheten, se Bilaga B5. Metrons inventering och beräkning av alla närliggande byggnader och konstruktioner visar att skaderiskspannet ligger högre än föreslagna villkor. Byggnaderna med lägst skaderiskvärden är därtill beläget på stort avstånd från tälkten (> 900 m).
- 10.8.3 Inventering har utförts av fastigheter upp till ca 1 000 meter från planerat brytområde och omfattar byggnader, anläggningar och installationer, se Bilaga B5. Sammanlagt har 18 fastigheter inventerats. Inom inventeringsområdet finns även en luftledning anlagd med stålstolpar på berg och som är belägen söder om brytområdet med ett närmsta avstånd till brytområde på 280 meter.

- 10.8.4 Vid sprängning med laddning Qs (samverkande laddning) på maximalt 200 kg bedöms ansökta villkor avseende markvibrationer efterlevas för samtliga bostadshus inom inventeringsområdet utöver nedan.
- 10.8.5 Vid sprängning i tåktens södra del måste den samverkande laddningen minskas för att innehålla komfortvärdet på 4 mm/s avseende bostadsfastighet Södertälje Gerstaberg 1:7 (Slåbacken). Reduceringen är differentierad gentemot avståndet till bostadshuset och vid kortaste avstånd till sprängning, ca 620 meter, bedöms den samverkande laddningen Qs maximalt kunna uppgå till maximalt 160 kg.
- 10.8.6 En kartbild som visar beräkningspunkter samt förväntad utbredning av 4 resp. 6 mm/s vibration kring tåkten återges i figur på sida 28 i Bilaga B5. I tabell 6.5.2 i Bilaga MKB anges även beräknade vibrationsnivåer vid högspänningsledningen.
- 10.8.7 Vid sprängning med laddning Qs på maximalt 200 kg bedöms ansökta villkor avseende luftstöt vågor efterlevas för samtliga bostadshus inom inventeringsområdet, under förutsättning att salvor belägna inom 640 meter från närmsta bostadshus riktas från huset.
- 10.8.8 Vidare kommer Svenska Kraftnäts riktlinje för närliggande högspänningsledning innehållas vid utförande av sprängning enligt riskutredningen.
- 10.8.9 Sprängningar planeras alltid så att fastställda riktvärden och begränsningsvärden avseende vibrationer och luftstöt vågor innehålls. Inför sprängning upprättas en sprängplan innehållandes uppgifter om försättning, avstånd mellan borrhål, typ av laddning, tändplan, samverkande laddning, avstånd till byggnader med mera. Salvornas läge bestäms i plan och noteras i en sprängjournal. Här dokumenteras även information om väderförhållanden med mera. Information om kommande sprängning ges i god tid till boende kring tåkten.
- 10.8.10 Så länge föreslagna begränsningsvärden, vilka har kommit att bli praxis i tillstånd för bergtäkt, innehålls bedöms den planerade verksamheten medföra obetydliga konsekvenser avseende vibrationer och luftstöt vågor. Kontroll av faktiska nivåer kommer att ske vid samtliga produktionssprängningar i enlighet med kontrollprogrammet för verksamheten.
- 10.9 **Naturmiljö, djur- och växtliv**
- 10.9.1 De ansökta gränserna för verksamhetsområde har justerats för att i minsta möjliga mån påverka och inkräkta på utpekade naturvärden i form av sumpskog och nyckelbiotoper som utpekats av Skogsstyrelsen samt strandskyddade områden. Då samtliga delar av verksamheten lokaliseras utanför strandskyddat område kommer ingen påverkan ske på detta.
- 10.9.2 Påverkan på sumpskogen inom utredningskorridoren för anslutningsväg kommer att bero på exakta sträckningen av anslutningsvägen. Vid ett sydligt alternativ inom korridoren kan vägen sannolikt dras i sin helhet utanför sumpskogsobjektet.
- 10.9.3 Påverkan på sumpskogarna bedöms bli begränsad trots att dessa är inom påverkansområdet då dessa inte innehåller några kända grundvattenberoende

ekosystem. I den hydrogeologiska utredningen har en beräkning utförts för de två aktuella områdena, denna visar på en begränsad påverkan på helheten av objekten eftersom endast delar överlappas av påverkansområdet. Se avseende påverkan på dessa under avsnitt 10.5 ovan.

- 10.9.4 Objekten inom centrala/södra delen av ansökt täktområde är dels ett småvatten på 0,2 ha, dels hållmarkstallskog. För genomgång och beskrivning av identifierade ytor med naturvärdesklass hänvisas till naturvärdesinventeringen, Bilaga B6. Det småvattnet som finns inom verksamhetsområdet kommer att försvinna men ersättas genom att två nya dammar anläggs så nära den befintliga som möjligt. Dessa kommer anläggas för att verksamheten inte ska påverka groddjur negativt, se nedan.
- 10.9.5 Avseende påverkan på groddjur är slutsatsen att det inte krävs någon flytt av grodorna men att nya groddammar behöver anläggas. Nya dammar som är lämpliga för groddjur behöver anläggas i enlighet med rekommendationerna i bilaga B7 innan den befintliga sjön exploateras. Då den befintliga dammen ligger i ett område som kommer att brytas långt efter att tillståndet tagits i anspråk och verksamheten påbörjats kommer de nya dammarna vara etablerade och möjliga för groddjur att nyttja innan detta småvatten försvinner. De nya dammarna innebär att verksamheten inte kommer i konflikt med bestämmelserna i artskyddsförordningen.
- 10.9.6 Genom att vidta föreslagna skyddsåtgärder är bedömningen att konsekvenserna för naturvärdesobjekten vid vattenavledningen inte kommer att påverkas annat än obetydligt.
- 10.9.7 Den samlade bedömningen är att den planerade verksamheten kommer att medföra små negativa konsekvenser för naturmiljön. Naturmiljöer med visst värde kommer att gå förlorade och biotoper med skyddade arter kommer att exploateras. Genom föreslagna skyddsåtgärder kommer dock påverkan på art- samt individnivå för de särskilt skyddade djurarterna att vara acceptabel, angående fåglar och fladdermöss se nedan. Samtidigt gäller att den förändrade markanvändningen som täktverksamheten innebär skapar nya och sällsynta miljöer som gynnar flera skyddsvärda och ovanliga djur- och växtarter.
- 10.9.8 Bolaget har inför ansökan även uppdragit åt Sweco att ta fram utredningar avseende fåglar och fladdermöss, se Bilaga B7. Bedömningen i utredningen utgår från att ett antal skyddsåtgärder vidtas, se avsnitt 5 i Bilaga B7.
- 10.9.9 Under fältinventeringen samt från utdrag från artdatabanken har 8 rödlistade fågelarter noterats varav nattskär är listad fågeldirektivet bilaga 1, se tabell 1 i bilaga B7. Gällande fladdermöss har inga kolonier hittats, men fyra förbiflygande arter noterades, se tabell 2 i Bilaga B7.
- 10.9.10 Påverkan på arterna kommer att ske genom att mark tas i anspråk i de skyddade arternas livsmiljö inom brytområdet (figur 2 och figur 6 i Bilaga B7). Med anspråkstagandet av mark medföljer borttagande av vissa hålträd, yngre träd och buskar samt dränering av mark i brytområdets randzon. Det sker även direkt förlust av lämpliga biotoper för de arter som nyttjar träden som livsmiljö.

- 10.9.11 Med anledning av de viktiga habitat som finns i området har Bolaget valt att inskränka verksamhetsområdet på så sätt att sumpskogen undantas. Naturvärdesobjekt 2, ID 2 i figur 2 och 6 i Bilaga B6, med gamla grova aspar kommer således att till största del undantas från exploatering. Inom den delen som ligger innanför brytområdet finns emellertid grova aspar som kommer att behöva avverkas. Vid avverkningsen kommer stammarna att sågas upp i bitar om cirka 4 meter. Därefter placeras delar utan håligheter som liggande död ved på annan plats inom objekt 2. Delar som innefattar håligheter binds upp som stående död ved på unga friska träd så långt det är praktiskt och säkerhetsmässigt möjligt. Detta för att bibehålla häcknings- och kolonimöjligheter.
- 10.9.12 I Bilaga B7 redogörs för påverkan på respektive art med vidtagande av föreslagna skyddsåtgärder.
- 10.9.13 Beträffande fåglar kan följande konstateras. Avverkningen av träd kommer att ske utanför fåglarnas häckningsperiod. Risker för att fåglar skulle dödas är därmed obetydlig. Inga bon kommer avsiktligt förstöras eller störas till följd av att avverkning av träd kommer att ske utanför häckningstid. Störning kommer att ske till följd av förlust av livsmiljöer. Med anledning av att Bolaget valt att undanta de värdefulla biotoperna från exploatering kommer den kontinuerliga ekologiska funktionen vidmakthållas. Ansökt verksamhet är därmed inte i strid med artskyddsförordningen.
- 10.9.14 Beträffande fladdermöss kan följande konstateras. Risk för skada finns om hålträd avverkas där det finns kolonier. Avverkning av träd som kan utgöra dagvisten (viloplats) för fladdermöss undviks helt under perioden april – november. Med denna åtgärd minimeras risken för att fladdermöss dödas eller skadas till en sådan grad att den i princip kan uteslutas. Under byggskedet undviks sumpskogsobjekten att nyttjas som arbetsytor eller upplagsplatser. Arbetsbelysningen både i bygg- och driftskede anpassas så att sumpskogarna inte belyses vilket leder till att störning minskas och risken för att förbud utlöses minimeras. Med de skyddsåtgärder som genomförs bedöms inte den kontinuerliga ekologiska funktionen för någon arts livsmiljö att påverkas.
- 10.9.15 Den sammantagna bedömningen är att verksamheten är förenlig med bestämmelserna i artskyddsförordningen.
- 10.10 **Rekreation och friluftsliv**
- 10.10.1 Skogsmarken i området nyttjas sannolikt av närboende för vardagliga promenader, ridning, mountainbikecykling, svamp- och bärplockning och annan rekreation.
- 10.10.2 Vissa av de befintliga privata skogsvägarna kommer att hamna inom verksamhetsområdet, detta gäller framför allt norr och öster om tälten. Dessa kommer därmed inte att vara tillgängliga för privatpersoner. Det bör i sammanhanget noteras att de aktuella vägarna är privata enskilda vägar som anlagts och underhålls av markägaren. Bolaget har justerat verksamhetsområdet i söder för att den befintliga skogsvägen inte ska påverkas av den ansökte verksamheten.
- 10.10.3 Jämfört med ett nollalternativ kommer täktverksamheten att påverka friluftslivet genom dels ändrade markförhållanden och utestängning från områden som i dagsläget

är tillgängliga enligt allemansrätten, dels genom buller i ett område som i dagsläget är relativt ostört.

- 10.10.4 Konsekvenserna av ansökt verksamhet för friluftslivet bedöms bli negativa baserat på den höga nyttjandegraden och att ansökt verksamhetsområde är förhållandevis stort och omfattar mark som i dagsläget är fullt ut tillgängligt för allmänheten. Samtidigt är inte området formellt utpekad eller skyddad som friluftsliv- eller rekreationsområde. Det ligger inte heller inom riksintresse eller är upptaget som något särskilt skyddsvärt område för friluftsliv i översiktsplanen.
- 10.10.5 Anslutningsvägen kommer att korsa vandringsleden Sörmlandsleden. Denna kan emellertid ledas om för att förhindra att sådan korsning behöver ske, se närmre i Bilaga MKB avsnitt 6.10.
- 10.10.6 För att minska överraskningsmomentet för de som rör sig i närområdet kommer signal före sprängning vara tydligt hörbar i hela det aktuella området. Skyltar som varnar för ras och fallolyckor kommer att vara utplacerade där det finns behov.
- 10.10.7 Särskilt bullrande arbetsmoment kommer huvudsakligen att bedrivas dagtid på vardagar, medan friluftaktiviteter för de flesta utövas på andra tider. Trots vidtagande av skyddsåtgärder bedöms att den planerade verksamheten, jämfört med nollalternativet, kommer att medföra måttlig negativ konsekvens för friluftsliv och rekreation lokalt.
- 10.11 **Kulturmiljö**
- 10.11.1 Verksamheten kommer oundvikligen att påverka ett flertal övrig kulturhistoriska lämningar. Bolaget åtar sig att undanta hela fornlämningars yta samt en 25 meters buffertzonen runt densamma från exploatering så länge det inte meddelas tillstånd till ingrepp i lämningen. Ingen otillåten påverkan på kulturmiljöobjekt förväntas med detta åtagande. Handläggningen av eventuellt ingrepp sker i separat tillståndsprocess enligt kulturmiljölagen.
- 10.11.2 Genom det föreslagna villkoret med skyddszoner enligt exploateringsplanen bedöms ingen skada eller påverkan som inte är godkänd uppstå på fornlämningar. Om annan fornlämning skulle påträffas under arbetet avbryts detta och kontakt tas med Länsstyrelsen.
- 10.11.3 Genom att vidta skyddsåtgärder och vidare utredningar i enlighet med kulturmiljöutredningens rekommendationer och resultat bedöms konsekvenserna som små. Påverkan på lämningar utanför verksamhetsområdet bedöms bli obetydliga, se avsnitt 6.9 i Bilaga MKB.
- 10.12 **Landskapsbild**
- 10.12.1 En bergtäkt påverkar oundvikligen landskapsbilden. Landskapet kring ansökt täkt är förhållandevis kuperat och domineras av skogsmark, åkermark, sjöar, vägar och i viss mån bebyggelse. Påverkan på landskapsbilden kommer att ske då täktverksamheten inleds och skog avverkas samt därefter när berg sprängs bort permanent. Någon insyn från väg 515 bedöms inte ske med anledning av mellanliggande skogsväg och höjder.

- 10.12.2 Idag består verksamhetsområdet av skogsmark. Eftersom det finns skogsmarker runt större delen av täkten kommer närboende sannolikt inte att påverkas genom någon direkt insyn men däremot kan siluetten i området ändras eftersom ett höjdparti kommer att brytas bort. På detta sätt kan nya siktstråk uppstå.
- 10.12.3 När täkten är färdigbruten kommer området att efterbehandlas. Avsikten är att inte låta inträngande grundvatten skapa en vattenspegel utan området har föreslagits bli industrimark men kan även återgå till skogsmark eller något annat som bedöms lämpligt vid tillfället. Olika delar av täkten kan komma att efterbehandlas på olika sätt. Skog eller skogsridåer kommer att sparas kring täkten i möjligaste mån.
- 10.12.4 Med föreslagna skyddsåtgärder bedöms påverkan på landskapsbilden få liten negativ konsekvens.
- 10.13 Resursförbrukning**
- 10.13.1 Täkten bedöms vara vällokaliserad med korta transportavstånd till avsättningsområdet i främst Södertälje men även södra stockholmsregionen. God logistik, inkluderat korta avstånd, är en av de viktigaste faktorerna för att hålla nere den totala resursförbrukningen vid ballastproduktion.
- 10.13.2 Täkten är belägen delvis inom bergsområde som enligt SGU samt extern geolog och laboratorieundersökningar är av högsta kvalitetsklass (klass 1) för vägändamål, betongändamål samt järnvägsändamål.
- 10.13.3 Tägtverksamheten ger ytmässiga och logistiska förutsättningar att ta emot, återvinna och förädla entreprenadberg samt avfallsslag som jord- och schaktmassor, betong, tegel etc. Genom att materialåtervinna sådana massor minskar behovet av deponering, vilket är i linje med avfallshierarkin, 15 kap. 10 § miljöbalken. Samtidigt ersätter återvunna produkter jungfruliga råvaror.
- 10.13.4 Ansökan omfattar användning av begränsade mängder jord- och schaktmassor för anläggningsändamål inom området. Massorna kommer att användas för att bygga upplagsytor, internvägar samt vid behov vallar eller användas i efterbehandlingen. I efterbehandlingsåtgärder kommer inget naturfrämmande material (t.ex. asfalt, tegel osv) att användas utan endast jord/sten. Genom att återanvända dessa massor inom området minskar behovet av jungfruliga råvaror, vilket innebär en god hushållning med naturresurser.
- 10.13.5 Jämfört med nollalternativet bedöms den planerade verksamheten medföra obetydliga konsekvenser avseende förbrukningen av naturresurser. Nollalternativet innebär att den produktion av jungfruligt bergmaterial samt förädling av avfall får ske någon annanstans för att möta det regionala behovet. Denna alternativa produktion som nollalternativet innebär skulle i flertalet fall innebära längre transporter och därmed större behov av drivmedel.
- 10.14 Avfallshantering**
- 10.14.1 Avfall uppkommer i verksamheten främst i form av olika fraktioner av metallskrot och slitgods från krossanläggningarna samt av fordonsrelaterade avfallsslag som spillolja,

oljefilter, batterier m.m. Frågan om hur verksamheten förhåller sig till den kommunala avfallsplanen har varit uppe i samband med samrådet. Frågan behandlas i MKB:n avsnitt 6.13.

- 10.14.2 Avfall kommer att tas emot för återvinning i verksamheten. Betong- och schaktmassor kommer att bearbetas och förädlas som ersättningsmaterial för jungfruliga massor. Jord- och schaktmassor kommer att återvinnas för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet. En uppräknig av de avfallstyper som avses hanteras vid anläggningen redovisas i TB:n, Bilaga A.
- 10.14.3 Bolaget har föreslagit en rad skyddsåtgärder för att förhindra sådan spridning som skulle kunna få negativa konsekvenser för människors hälsa eller miljön, vilka framgår dels i villkoren för verksamheten samt i MKB:n avsnitt 6.13.
- 10.14.4 Bolaget har föreslagit att jord- och schaktmassor för anläggningsändamål inte får överskrida de nivåer som gäller för känslig markanvändning enligt Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark samt att jord- och schaktmassor som ska återvinnas för extern användning ska klara Naturvårdsverkets kriterier för mindre än ringa risk. Mottagningskontrollen av betongmassor inkluderar säkerställande att de inte innehåller PCB-fogar, blåbetong, asbest eller annan förorening. Den ska vidare vara fri från trä, plast, cellplast och annat isoleringsmaterial, vara fri från tapetrester och tjärpapp samt vara omålad.
- 10.14.5 Konsekvenserna av avfalls- och kemikaliehanteringen bedöms som obetydliga för den ansökta verksamheten. Avgörande är en väl inarbetad kontroll i samband med mottagning och hantering av avfallet.
- 10.15 **Risk, säkerhet och yttre händelser**
- 10.15.1 Bolaget har rutiner och dokument inom ramen för sitt säkerhetsledningssystem, innefattande bland annat kontinuerliga riskbedömningar, arbetsmiljö-, brandskydds-kvalitets- och miljöpolicy och arbetar löpande med att förebygga risker i verksamheten. Risker avseende vibrationer och luftstötstågor i samband med sprängning behandlas ovan under avsnitt 10.8.
- 10.15.2 Verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen enligt den lägre nivån, se mer nedan under avsnitt 11.
- 10.15.3 Risker i verksamheten består främst i hantering av sprängämne i samband med laddning, sprängning och hantering av dolor (odetonerat sprängämne) samt även brand i tankar för diesel och eldningsolja.
- 10.15.4 Bolaget har på koncernnivå vidtagit ett flertal åtgärder för att minska risken för allvarlig kemikalieolycka. Skyddsåtgärder finns i form av beredskap och befintliga åtgärder. I avsnitt 6.14 i MKB:n beskrivs några av de generella åtgärder som Bolaget vidtar i sina täktverksamheter.
- 10.15.5 Sprängämneshantering, stenkast, fall, ras och tung trafik är risker som alltid måste hanteras som en integrerad del i täktverksamhet. Med iakttagande av de försiktighetsmått och åtgärder som redovisas i denna MKB jämte bilagor är

bedömningen att riskerna för allmänhet och egendom kring verksamheten kan hållas låga.

- 10.15.6 Nollalternativet innebär att produktion av ballastmaterial får ske någon annanstans för att möta det regionala behovet, antingen genom utvidgning av en befintlig täkt eller genom nyetablering på annan plats. Om nollalternativet innebär utvidgning i befintlig täkt medför det sannolikt att ansökan medför små negativa konsekvenser avseende risk- och säkerhetsaspekter för omgivningen. Om nollalternativet istället innebär nyetablering på annan plats är det sannolikt att risk- och säkerhetsaspekterna blir likvärdiga med ansökt alternativ.
- 10.15.7 Verksamhetens lokalisering gör att det inte bedöms sannolikt att några framtida klimatförändringar ska kunna påverka verksamheten negativt. Inga vattenförekomster bedöms exempelvis kunna svämma över så att verksamhetsområdet berörs.
- 10.15.8 Sammantaget bedöms den ansökta verksamheten medföra små, eller i ett större perspektiv, obetydliga konsekvenser för klimatet och inte heller vara särskilt sårbar för yttre händelser. Klimatavtrycket kommer successivt att minska per producerat ton allteftersom maskiner och fordon övergår till elektrifiering och/eller energieffektivare alternativ.

11. SEVESO-VERKSAMHETEN

- 11.1 Verksamheten inkluderar användning av 10-50 ton sprängämne per sprängtillfälle och innebär därför som ovan anförts Sevesoverksamhet enligt den lägre kravnivån.
- 11.2 De kemikalier som används transporteras till täkten i separata behållare inför varje sprängning. Inga sprängämne förvaras inom verksamhetsområdet. Redovisning av farliga ämnen i täkten framgår av Bilaga A. I Bilaga C bifogas handlingsprogram för verksamheten.

12. EFTERBEHANDLING

Efterbehandling av området kommer att ske successivt utifrån verksamhetens fortskridande. Sökanden har föreslagit att området efterbehandlas för att kunna innefatta en kommande industriyta, men anser att efterbehandling ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och att slutlig efterbehandling bestäms när tillståndstidens slut närmar sig. Ett alternativ är också att återbeskoga området, vilket också legat till grund för den föreslagna ekonomiska säkerheten.

13. SAKÄGARE OCH SKADEERSÄTTNING

- 13.1 Enligt 9 kap. 2 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska en fastighetsägare anses berörd av vattenverksamheten
 - (i) när ett yrkande framställs om skyldighet för fastighetens ägare att delta i verksamheten,

- (i) när fastigheten eller dess vatten tas i anspråk för verksamheten eller för en anläggning i samband med verksamheten, eller
 - (ii) när verksamheten kan medföra skador på mark eller vatten som tillhör fastigheten, på byggnader eller anläggningar som finns på fastigheten eller på fastighetens användningssätt.
- 13.2 Enligt utförd hydrogeologisk utredning finns det inga fastigheter som bedöms påverkas av verksamheten utifrån 9 kap. 2 §. Det kan således i nuläget inte förutses att någon skada kommer att uppstå för sakägare. Skulle så vara fallet har en skadelidande dock möjlighet att till domstolen anmäla oförutsedd skada. Sammantaget saknas skäl att i nuläget erbjuda ersättning till sakägare.

14. VERKSAMHETENS TILLÅTLIGHET

14.1 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

14.1.1 Bevisbörderegeln (2 kap. 1 § miljöbalken)

- 14.1.1.1 Verksamheten består av avbaning, losshållning av berg, skutknackning, krossning, siktning, lastning och transporter. De mest påtagliga störningarna som verksamheten ger upphov till utgörs av transporter till och från verksamheten, buller, vibrationer, luftstöt vågor samt damning.
 - 14.1.1.2 Utredningar avseende de olika störningsmomenten har företagits inför ansökans upprättande. De sedvanliga begränsningsvärden som föreskrivs för täktverksamhet bedöms innehållas.
 - 14.1.1.3 Vatten som härrör från verksamheten kommer att ledas via sedimentationsdammen innan det når recipient. Vattenprover på utgående vatten företas och analyseras enligt upprättat kontrollprogram.
 - 14.1.1.4 Sökanden anser att den sökta verksamheten, med tillhörande MKB, teknisk beskrivning och övriga utredningar, har visats kunna bedrivas utan att innebära en oacceptabel skada på människors hälsa och miljön. Sökanden bedömer att de säkerhetsåtgärder och försiktighetsmått som kommer att vidtas i tillräcklig omfattning minskar verksamhetens miljöpåverkan.
 - 14.1.1.5 Sökanden är av uppfattning att det som redovisas i ansökan och den fortlöpande kontrollen kommer att kunna visa att hänsynsreglerna följs.
- #### **14.1.2 Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)**
- 14.1.2.1 All personal som arbetar inom Sökandens täktverksamhet har den kunskap och de utbildningar som krävs för ändamålet. Sökanden bedriver alltid, och kommer även fortsättningsvis bedriva, regelbunden fortbildning och kompetensutveckling för sin personal.
 - 14.1.2.2 Sökanden har bedrivit täktverksamhet under lång tid och bedriver ett flertal andra liknande verksamheter. Sökanden har således lång erfarenhet och kunskap om verksamheten.

- 14.1.2.3 Sökanden kommer att ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning för drift och kontroll hålls i gott skick och att dessa rutiner är dokumenterade. Sökanden kommer fortlöpande och systematiskt att undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från miljö- och hälsosynpunkt. Härutöver underrättas tillsynsmyndigheten fortlöpande om driftsstörningar eller liknande i verksamheten.
- 14.1.2.4 Sökanden uppfyller substitutionsprincipen genom att ha en förteckning över de kemikalier som används i verksamheten och som kan medföra risker ur miljö- och hälsosynpunkt. Dessa finns samlade i säkerhetsdatablad som tillsammans med rutiner för kemikaliehantering finns tillgängliga i verksamheten.
- 14.1.2.5 Sökanden har och kommer fortlöpande skaffa sig kunskap om de lagar och regler som föreskrivs för verksamheten. Sökanden ser till att denna kunskap också når de befattningshavare som har behov av denna.
- 14.1.2.6 Vad som ovan anges utförs med hänsyn till krav i förordningen (1998:910) om verksamhetsutövarens egenkontroll.

14.1.3 **Försiktighetsmått och teknikval (2 kap. 3 § miljöbalken)**

- 14.1.3.1 Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som föranleder minsta möjliga störning för omgivningen. Detta gör Sökanden genom väl genomtänkt logistik och noga planerad och avvägd sprängteknik. Anpassningar i sprängmetoden kommer att göras om behov av detta skulle bedömas finnas. Detta för att vid alla sprängtillfällen innehålla föreslagna begränsningsvärden avseende vibrationer och luftstöt vågor samt minimera risk för stenkast.
- 14.1.3.2 Verksamheten kan också innebära en påverkan på grund- och ytvattnet där målsättningen är att påverkan på de naturliga förhållandena ska vara så liten som möjligt. Sedimentationsdammarna kommer etableras i enlighet med den hydrogeologiska utredningen för att medföra minsta möjliga påverkan på omgivningen. Vidare kommer verksamheten att bedrivas med moderna fordon och moderna maskiner för att minimera buller och utsläpp till luft. Sökanden använder idag och avser även i ansökt verksamhet använda skyddsåtgärder för att minska risken med damning, såväl inne i tälten som för omgivningen.
- 14.1.3.3 Sökanden ser regelbundet över de maskiner som används i tälten och förnyar dessa vid behov. Även produktionssättet ses över regelbundet för att vid var tid säkerställa att Sökanden använder sig av bästa möjliga teknik. Nuvarande produktionsprocess har framarbetats under lång tid och överensstämmer med bästa möjliga teknik. Sökanden är hela tiden öppen för anpassningar i produktionen för att minimera störningarna till omgivningen, minimera energiförbrukningen och verka för en god hushållning.

14.1.4 **Produktval (2 kap. 4 § miljöbalken)**

Finns det produkter som är bättre för miljön än de som används i verksamheten kommer Sökanden om möjligt att ersätta dessa med mer miljövänliga alternativ. För de maskiner som det är möjligt för kommer miljöanpassade oljor att användas. Sökanden ajourför lista över förvarade och använda kemikalier. Listan ger verksamheten stöd för

att förebygga skador avseende kemikalier på människor och miljö. Listan ger även vägledning för byte av farligare kemikalier till mer miljövänliga alternativ.

14.1.5 **Hushållnings- och kretsloppsreglerna (2 kap. 5 § miljöbalken)**

14.1.5.1 Sökanden avser att i största möjliga mån hushålla med det materialet som finns och säkerställa att materialet används till rätt ändamål. Om inte den ansökta verksamheten beviljas kommer material behöva tas från annat håll.

14.1.5.2 Sökanden arbetar strukturerat med att allt material som används i verksamheten eller uppkommer till följd av den ska återanvändas eller återvinnas.

14.1.5.3 Bolaget ansöker även om att ta in, bearbeta och vidareförsälja massor och på så vis återvinna material för att minska behovet av att bryta mer material eller ta ytterligare täkter i anspråk. Detta för att så långt som möjligt uppnå ett hållbart kretslopp och hushålla med de resurser som finns.

14.1.6 **Val av plats (2 kap. 6 § miljöbalken)**

14.1.6.1 Täkten är vällokaliserad i närheten av Södertälje. Bolaget har redogjort för val av lokalisering samt alternativa lokaliseringar i Bilaga D. Utifrån gjord redovisning får det anses visat att den valda platsen utgör den mest lämpliga.

14.1.6.2 Berget för verksamheten behöver kunna tas från en plats där det inte finns några motstående intressen som får en otillåten påverkan av verksamheten samtidigt som verksamheten behöver vara nära avsättningsområdet för att lokaliseringen ska anses lämplig. En lokalisering på stort avstånd från avsättningsområdet är inte lämpligt med hänsyn till de omfattande transporter detta medför.

14.1.6.3 Sammantaget är det Sökandens bedömning att huvudalternativet för bergtäkten utgör den bästa lokaliseringen för den ansökta verksamheten.

14.1.6.4 Mot bakgrund av vad som har angetts ovan samt i Bilaga D anser Sökanden att det är visat att den valda platsen är lämplig och således förenlig med 2 kap. 6 § miljöbalken.

14.1.7 **Skälighet (2 kap. 7 § miljöbalken)**

Av redovisningen ovan framgår att verksamheten kommer att leva upp till kraven i 2 kap. miljöbalken och att den anpassats i skälig utsträckning för att ta vederbörlig hänsyn till människors hälsa och miljön.

14.2 **Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken**

14.2.1 I 3 kap. 1 § miljöbalken anges att:

”Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt behov. Företrädere skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.”.

14.2.2 Utifrån ovan kan konstateras att platsen är lämplig och förenlig med hushållningsbestämmelserna. Några andra riksintressen föreligger inte som påtagligt

påverkas av den ansökta verksamheten, vilken därmed måste anses tillåtlig enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

14.3 Tillåtlighet enligt 11 kap. miljöbalken

14.3.1 Sökanden avser bortleda allt vatten som läcker in i tälten. Att tälten är torr är en förutsättning för att kunna bedriva verksamheten. Den förändring av grundvattenförhållandena som kan bli följden av verksamheten bedöms inte medföra skador av betydelse och kommer att bevakas genom kontroll i enlighet med Sökandens kontrollprogram.

14.3.2 Risken för eventuella skador och påverkan på omgivningen till följd av verksamheten är som helhet mycket begränsad. Någon annan vattenverksamhet som försvåras genom den ansökta verksamheten finns inte heller, varför även tillåtlighet enligt 11 kap. 7 § miljöbalken föreligger.

15. FÖRSLAG TILL VILLKOR

Villkor 1 Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.

Villkor 2 Uttag av material får inte ske till ett större djup än +47 meter, med undantag för pumpgroparna som får vara belägna på ett djup om +45 meter (RH2000).

Villkor 3 Verksamhets- och brytningsområdet ska märkas ut i området på väl synligt sätt och med under verksamhetstiden varaktiga markeringar.

Villkor 4 På avsnitt med olycksfallsrisker ska allmänheten på tydligt sätt uppmärksammas om riskerna med att beträda området.

Villkor 5 Buller från verksamheten, inklusive transporter, inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än;

- Helgfri måndag-fredag, kl. 06.00–18.00 50 dB(A)
- Nattetid, kl. 22.00–06.00 40 dB(A)
- Övrig tid 45 dB(A)

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid kl. 22.00–06.00.

Uppföljning av ljudnivå ska framgå av kontrollprogram där mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetod ska anges. Kontroll ska ske antingen genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar vid berörda bostäder.

Villkor 6 Borrning, sprängning och skutknackning får endast bedrivas helgfri måndag till fredag kl. 06.00-18.00. Krossning och siktning kan ske helgfria vardagar, måndag till

fredag kl. 06.00-22.00. Annan verksamhet inklusive transporter får ske även på andra tider.

- Villkor 7 Markvibrationer – definierade som högsta svängningshastighet i vertikalled - till följd av sprängning, mätt enligt SS 460 48 66, får utomhus vid bostäder inte överstiga 4 mm/s vid mer än 1 av de senaste 5 mättillfällena och då högst 6 mm/s. Mätpunkter och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram.
- Villkor 8 Luftstötståg till följd av sprängningar, mätt enligt SS 02 52 10, får utomhus vid bostäder inte överstiga 120 Pa (frifältsvärde) vid mer än 1 av de senaste 5 mättillfällena och då högst 150 Pa. Mätpunkter och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogrammet.
- Villkor 9 Information om planerad produktionssprängning ska i god tid före sådan sprängning ges till boende som efterfrågat informationen inom ett avstånd om 1 000 meter från gränsen för täktens brytområde. I informationen ska anges bl. a. beräknad tid för sprängning.
- Villkor 10 Allt inkommande avfall ska registreras och kontrolleras samt journalföras. Det ska finnas skriftliga rutiner för mottagningskontroll och klassificering av inkommande avfall.
- Villkor 11 Avfallsverksamheten omfattar följande avfallsslag:

Avfallsslag	Avfallskod
Betong	17 01 01
Tegel	17 01 02
Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06	17 01 07
Jord och sten (schaktmassor)	17 05 04 19 13 02 20 02 02

Utöver ovan angivna avfallsslag får bolaget efter tillsynsmyndighetens godkännande även ta emot och återvinna andra typer av avfall med motsvarande egenskaper.

- Villkor 12 Halterna i det avfall som tas emot för återvinning eller anläggningsändamål får inte överstiga nivåer för känslig markanvändning enligt Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark.
- Villkor 13 Drivmedel och övriga kemiska produkter och avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar omgivningen. Flytande kemiska produkter och

flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning som rymmer minst den största behållaren samt 10 % av övrig lagrad volym eller i ADR-klassad drivmedelstank.

Villkor 14 Hantering av olja och andra kemikalier samt tankning och uppställning av fordon och maskiner får endast ske på yta där spill och läckage kan omhändertas för att förhindra förorening av yt- eller grundvatten. Saneringsutrustning ska finnas lätt tillgänglig och i anslutning till plats för tankning.

Villkor 15 Avledning av vatten från verksamhetsområdet till recipient ska ske via sedimenteringsdammar med oljeavskiljande funktion.

Utgående vatten får inte överskrida följande nivåer beräknade som årsmedelvärden:

<u>Parameter</u>	<u>mg/l</u>
Totalkväve	10
Suspenderande ämnen	25
Oljeindex	1

Mätpunkter och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogrammet.

Villkor 16 Successiv efterbehandling ska ske i den mån det är möjligt och huvudsakligen i enlighet med efterbehandlingsplanen. Förslag till slutlig efterbehandlingsplan ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast ett (1) år innan tillståndstidens utgång.

Villkor 17 Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

16. DELEGATION

Mark- och miljödomstolen överlåter till tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som behövs avseende godkännande av ytterligare avfallsslag (villkor 11) samt utökad mottagning av entreprenadberg (yrkande 2.1 (e)).

17. SÖKANDENS ÅTAGANDEN

Sökanden åtar sig att:

- Anlägga minst två nya dammar av likvärdig utformning som småvattnet inom brytområdet, i så nära anslutning som möjligt till befintlig damm. Anläggande ska ske i samråd med expertis.
- Placera stenrösen och liknande strukturer i närheten av de nya dammarna för att förbättra åkergradans möjlighet till övervintring i området.
- Bekosta omdragning av del av Sörmlandsleden för att undvika att vandrare ska korsa ny anslutningsväg.
- Undanta hela fornlämningars yta samt en 25 meters buffertzoon runt densamma från exploatering så länge det inte meddelas tillstånd till ingrepp i lämningen.

- Anlägga ett separat vänstersvängskörfält ut på väg 15, vilket beskrivs som "korsningstyp C" i Trafikutredningen, under förutsättning att nödvändiga tillstånd från Trafikverket m.fl. erhålls.
- Avverkning av träd inom verksamhetsområdet kommer att ske utanför häcknings- och koloniperiod (april – november).
- Vid avverkning av grova aspar inom naturvärdesobjekt 2 kommer dessa bindas upp som stående död ved i enlighet med vad som framgår av avsnitt 5 i Bilaga B7.
- Arbetstiden i området för särskilt bullrande arbetsmoment regleras till att pågå mellan klockan 06 och 22 för att minska risk för bullerpåverkan.

18. EKONOMISK SÄKERHET

- 18.1 För att erhålla tillstånd till en täktverksamhet krävs enligt 9 kap. 6 e § miljöbalken att det ställs en ekonomisk säkerhet. Säkerheten ska tillförsäkra att det finns ekonomiska resurser för de återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda och den ska vara betryggande för sitt ändamål, 16 kap. 3 § miljöbalken.
- 18.2 Sökanden har vid beräkning av den ekonomiska säkerheten utgått från Miljösamverkans Sveriges modell. Sökanden har beräknat de kostnader som kan uppstå för att återställa platsen efter avslutad täktverksamhet till totalt 10 000 000 kronor, se Bilaga F. Säkerheten bedöms då vara väl betryggande för sitt ändamål.

19. ÖVRIGT

- 19.1 Till aktförvarare föreslås Senay Sag hos Södertälje kommun.
- 19.2 Kostnaden för utförande av de arbeten som vattenverksamheten avser beräknas uppgå till 250 000 kronor. Grundavgifter bör därför bestämmas till 5 000 kronor enligt 3 kap. 4 2 p. § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.
- 19.3 Tilläggsavgiften enligt 3 kap. 5 § i ovan nämnd förordning ska utgå med 10 öre per kubikmeter vatten beräknat efter den årliga volym som det begärs tillstånd för. Det innebär i förevarande fall 29 000 kronor. Prövningsavgiften ska därmed fastställas till 34 000 kronor.

Fullmakt samt registreringsbevis bifogas.

Malmö som ovan,

Anders Linnerborg
Advokat/Partner
T: +46 10 690 04 45
E: anders.linnerborg@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Advokat
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se